

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Közzététel
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra
Egyes szám ára 4 kr.

Felolvas szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon poszt sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többes
hirdetések alkú szerint jutányos áron vétetnek fel.

Kétszer annyi.

— A közigazgatási tanfolyam veszedelme. —
Debreczen, szept. 18.

Most, hogy az újonnan létesített közigazgatási tanfolyamokon megkezdették a gyakorlati működést, kitűnt, hogy azokra éppen kétszer annyi hallgató jelentkezett, mint a mennyire számítottak.

Mikor a kormány a közigazgatás reformjaként felállította a közigazgatási tanfolyamokat abból a célból, hogy azokon a községi jegyzői állásokra törekvő egyének szakszerű kiképzését nyerjenek, a kormány 10 tanfolyamot állított fel s úgy számították, hogy legfeljebb 40—44 hallgató fog egy-egy tanfolyamra jelentkezni s ilyenképen összesen mintegy 400-an lesznek a szaktanfolyam hallgatói.

És tényleg nyolcszázát meghaladó számban történt jelentkezés, azaz még ennél is több, mert igen sok helyen nagyobb számban utasítottak vissza jelentkezéseket, a helyiségek elégtelensége miatt.

Ez az eredmény azt bizonyítja, hogy ezekre a tanfolyamokra szükség volt, s hogy a közigazgatás egyetemes reformja ezen szaktanfolyamok berendezésével helyesen lett bevezetve.

Tagadhatatlan tény ugyanis az, hogy a közigazgatás mai rendjének egészséges alapokon való megváltoztatására jelentékeny befolyással bír az, hogy a községi igazgatás ahoz értő emberek

kezében legyen. A hivatását átértő és a feadataiba kelőképpen beoktatott jegyzői kar igen sokat tehet abban az érdekekben, hogy a közigazgatás már ezen legalsó fokon egészséges irányban fejlődhessen és abban sem lehet kétség, hogy ezen tanfolyamokról kikerülő egyének hasznavehető elemei lesznek a közigazgatási organismusnak.

Ebből a szempontból csak helyeselni lehet, hogy a kormány a közigazgatás egyetemes reformjának mintegy előfutárja gyanánt berendezte a tanfolyamokat.

Ámde éppen a jelentkezők váratlanul nagy száma bizonyos aggodalmakat kelthet fel. Iső sorban a szakkörökben nem minden aggály nélkül szemlélhetik a tanfolyamoknak ezen tömeges előzőnlését, mert ily uton itt is előállhat az a túltermelési folyamat, amely más szakpályákon is jelentkezik s amelynek eredményében rendszerint az áll elő, hogy az évek során át kiképződik bizonyos kontingense a szakférfiaknak, a melynek csak kis része juthat abba a helyzetbe, hogy gyakorlatilag érvényesülhessen.

Már pedig arra nézve már nekünk is megvanak a szomorú tapasztalataink, hogy az ily uton kvalifikációt szerzett egyének csak elégtelen elemek számát szaporítják, a melyekből aztán kifejlődik a társadalomra nézve rendszerint veszedelmes proletáriátus.

És éppen a közigazgatási életben lehetőleg kerülni kell azt, hogy a proletár-

elem felszaporodására nyújtassék alkalom, mert az elégtelenség sehol sem bosszulja meg jobban magát, mint éppen a közigazgatásban, a melynek rendjéhez ezerféle szállal szövődnek egy ország millióinak az érdekei.

E pillanatban nem állanak előttünk statisztikai adatok arról, hogy az országban évenként hány jegyzői állás töltetik be, de ez aligha megy még háromszázra is s így évenként négy-öt száz olyan jegyzőjelölt nyer kiképzést a berendezett tanfolyamokon, akik vagy éppen nem, vagy csak nagy idő múltán juthatnak állásokhoz.

Már most, ha vesszük, hogy csak tíz év alatt 4—5 ezer kvalifikált ember futkos állások után és vajmi kevés tudja közülök azt megszerezni, akkor méltán tekinthetünk aggodalmakkal a jegyzőjelöltek túlságos elszaporodására, mert ily uton egy aránylag eléggé intelligens embertömeg dobog ki az életbe a nélkül, hogy akár az állam, akár a törvényhatóságok ekzisztenciát tudnának nyújtani a számukra.

Mig tehát a kormány eléggé méltánylandó intencióval kezdte meg a közigazgatás reformját ezen tanfolyamok berendezésével, másfelől azonban csak segédkezet nyújthat egy újabb proletáriátus képződésére, ha a megfelelő övintézkedések megtételét elfulasztja.

Szerintünk egyelőre meg kellett volna határozni a tanfolyamok hallgatóinak maximális számát s majd csak akkor terjeszkedni azon túl, ha a gya-

Diána.

A „Debreczen” társzaja.

Írta: **Sas Ede.**

I.

Az öreg Harkály, a Lomniczy grófok erdőkerülője, egy nyirkos októberi akonyaton javában taposta az erdőszéli avart, a mikor gyanus neszt hallott a bokrok között. Az agbog közül, mintha egy csodálatos fényben ragyogó szempár villant volna feléje; majd hirtelen eltűnt s a sűrűségben egy emberi alak illant tova.

— Megállj, vagy lövök! kiáltott az öreg és szaporán törtetett a bokrok közé. Felrengett a sárguló agakat — s ime, egy sajátágos tűnemény állott előtte. Gyönyörű, délczag nőalak, akin nem volt egyéb öltözet, mint az a medvebőr, amibe szepegeve burkolózott a vadász elől.

— Ki vagy te, bűbajos teremtes? kérdezte önkéntelen tisztelettel az öreg.

A hölgy megcsóválta fejét, mint aki nem érti e nyelvet és mondá:

— Loquor latine.

Szerencse, hogy az öreg Harkály kicsi korában a gróf játszópajtása volt s így helyetle ő tanult meg diáku. Ismételte hát a kér-

dést ezen a nyelven, mire a titokzatos bájós nő hibátlan, folyékony latinsággal felelt:

— Én Diána vagyok, a vadász, csengett edesem a bangja, Diána, a vadászat istenasszonya, kinek hajdan fényes oltarai állottak Hellaszban es Rómában.

— Hihetelen! almlékkodott Harkály bácsi. S hogy kerülsz te ide?

— Tudod, hogy a nagy pán meghalt, — folytatá az istennő szomorúan. S a klasszikus istenek eltűntek a világból. Népelenné vált az Olympus, a najadok a vizek fenekére huzódtak és az erdő tündérei, a sylvánok, ma már a rengeteg mélyében sem biztosak: onnan is kiüzi őket a civilizáció, mely megirtja az ősvadost és vasut vezet rajta keresztül. Mi, halhatatlanok, hazátnul bolygunk azóta; hiszén templomaink helyén is béházakat építettek! Nekem is bujdosásra kellett adnom a fejemet; eleinte a szép, meleg Olaszországban kóboroltam, de az emberek mindig jobban a zord hideg észak felé szorítottak. S ime, már a ti erdeiteken sincs maradásom: te is kegyetlenül rám fogad a fegyvert... Megállottam a gonosz cső előtt, mert azt hiszem mi klasszikus istenek, nem tudunk olyan gyorsan eltűnni, mint aminő gyorsan a ti puskáitok hordanak...
Mondani sem kell, hogy Harkály bácsi-

nak megesett a szive a trónja vesztett istenasszonyon, annál is inkább, mert hiszen az ő kedves foglalkozásának, a vadászatnak volt a patronája. Ha lett volna némi kétsége a hölgy azonosságában, menten elszlott annak a látára, hogy dühös vadászebei, melyek külsőben minden idegegre vadul tamadtak: [most alázatosan vinnyogva feküdtek urnójuk lábai elé. Gavallérosan följajánlotta tehát szerény, özvegy tanyáját otthonul a klasszikus bujdosó számára, gyöngéden kiemelve azt is, hogy az ő hófehér fürtei mellett a szűzies Diána nem less kitéve semmiféle sértő pleykának.

— Elfogadom, mondta mosolyogva a dőlő Jupiterre, meguntam már ez örökös kóborlást. Meg aztán ott bizonyára egy kis meleg tüzhelyet is találok. Oly hideg van itt! A ti világotokban még az istenek is fáznak...
II.

Igy történt, hogy a mátraaljai erdőszlakba beköltözött az őskori mithologia egyik legbájosabb alakja, aki aztán az öreg Harkály bácsi háztartását azzal a szakertelemmel vezette, a mennyi egy klasszikus istenasszonytól kitelik, aki hajdanában vajmi keveset forgat a szakácskönyvet.

A vén vadász azt mondta a falubelieknek hogy egy elszegényedett, távoli rokonát fogadja magához különben is az ő rengetegbeli

korlati élet ennek szükségét már megállapította. Jó lesz, ha érdekelt körökben gondolkodnak egy kissé erről a kérdéstről, mely megérdemli a komoly megfontolást.

Népiptás.

Budapest, szept. 15.

Még ez év május havában történt, hogy Krassó-Szörény vármegye közgazdasági bizottsága vizsgálatot rendelt el a mibenlétnek megvizsgálására.

A vizsgálattal megbízott két megyei főtitkár, a főjegyző és a főügyész tegnap terjesztették be jelentésüket a megbízó közgazdasági bizottsághoz.

A vizsgálat eredménye a jelentés szerint az, hogy délvidéki népünket egyes professzionális uzsorások rendszeresen pusztítják. A szoros értelemben felosztják maguk között a vidéket: te ezt a községet irtod ki, én amazt, te harmadik pedig a harmadikat. Gondosan ügyelnek arra, hogy egyik a másik területébe ne vágjon bele, mert eként könnyen egy kis konkurencia tamadhatna, a mely még könnyíteni talán az elpusztulásra ítelt nép sorsán.

A pusztításnak eszközei: a gabona-elővetel, az előleg, a váltó, a betáblázás. Egyik esetben — a mely azonban egészen szablonos — 15 forint kölcsön vagy előleg fejében oda veszett a parasztnak 5 hold földje és a haza.

Hogy ez az eset nem áll egyedül, bizonyítja az, hogy a jelentés szerint egész községek elvesztették majd minden földjüket és azokat az uzsorás kerítette tulajdonába. Szóval a magyar föld népe ellen a délvidéken a szoros értelemben irtó háború folyik.

Ezen az irtó háborúnak a mibenlétét vizsgálta meg Krassó-Szörény vármegye ezért elismerés jár neki.

A vármegyék a mostani bürokratikus, lélektelen szervezükben nem igen szoktak a nép bajával, különösen a gazdaságiakkal, törődni.

A vármegyehezakat a sok akta borítja el, és a sok akatól nem látják a népet. Megszoktuk már, hogy ebbe a száraz, érzéktelen, szám-elintéző gépezetbe csak fölülről lehet egy kis lelket önteni — amire fölülről rendelet jön, azt úgy a hogy megcsinálja a vármegye, mert hiszen a numerust el kell intézni, de e nélkül bizony ez a gépezet meglehetősen elszigeteli

magát a körülött élő népet átjáró áramlatoktól, fájdalmaktól.

Annál dicséretre méltóbb Krassó-Szörény példája, hogy proprio motu határozta el magát, hogy gyökérig hatol népe gazdasági bajainak, és megvizsgálván, felismerve azokat, megkeresi az orvoslásukra szolgáló eszközöket és módokat.

A baj azonban nem szorítkozik csupán Krassó-Szörény vármegyére. Nagyon jól tudja ebben az országban mindenki, hogy a délvidék — éppen az a része az országnak, a melyet azelőtt magyar Kánaannak neveztek — gazdaságilag beteg, nagyon beteg. Elég, ha rámutatunk a fekete, kimérhetetlenül termékeny talajú Torontál vármegye milliókra rugó edő hátralékaira.

A betegség meggyógyítására az első lépés a diagnózis megállapítása, más szóval: a vizsgálata.

Azt akarjuk ezzel mondani; hogy mindazok a vármegyék, a melyeknek hasonló bajokról van tudomásuk, kövessék Krassó-Szörény vármegye példáját. Az orzagnak végre is tudnia kell, hol és hogyan irtják a népet, mert csak így teljesítheti azt az igazán elemi, elengedhetetlen kötelességet, hogy ezt a népiptást megakadályozza.

A mi országtól még nagyon messze van ettől a tudástól. Csodálatos, hogy az ilyen dolgok nálunk mindig csak incidenciaként jutnak köztudomásra. Ha véletlenül nincs miénum, ha a vereczkei szorosban nem leplezik le az ezereves magyarállam dicsőségét, nagyságát, gazdagságát, vi ulását hirdető emlékek oszlopokat, hat sohasem tudjuk meg, hogy ama dicsőséges oszlop helye körül éhenhaló nép lakozik.

A helyi hatóságok, ismételjük, mintha tisztára süketek és vakok volnának. És ebből a süketsegből, vakságból csak kivételesen gyógyul meg egy-egy, mint most Krassó-Szörény vármegyén.

Hat ezen a süketsegen, vakságon is lehetne segíteni: es pedig nagyon egyszerűen egy rendelettel. Rendeje el a kormány, hogy a vármegyék, hasonlóan Krassó-Szörényhez, vizsgálják meg a nép gazdasági állapotait, különösen az uzsora szempontjából.

Annai mindenféle rovat, kimutatás, időszaki jelentés érkezik föl a közgazdasági hivataloktól a központi hatóságokhoz, a melyeknek a legnagyobb részét az ördög se mezi meg (ha meg isnéne valaki: mi haszna lenne abból az orzagnak? hogy az azokra fordított fáradságot részét sokkal hasznosabban lehetne az ilyen vizsgálatra fordítani.

Mert, és ez nagyon figyelmemreméltó je-

lenség, a nép maga nem panaszkodik. Bajait, romlását, pusztulását nem tárja föl hatóság előtt. Bizalmatlan, fél az urak-tól. O, sok időnek kell még eltelni, sok mindennek megváltozni ebben az országban, amíg ez a bizalmatlanság elenyészik! Eddig még semmi sem történt, a nép mindig azt látta, hogy a mi a hatóságok csinálnak, az mind ellene irányul. Ha hivatalos irást kap, az vagy bekebelezés, vagy végrehajtás, vagy arverés, de mindenképpen baj neki, és jó az uzsorásnak. Az uzsorást szolgálja, önkéntelenül is, bilósz, te-lekkönyv, végrehajtó; ő azonban elhagyatva áll, és tanácot csak drága pénzért kap.

Krassó-Szörény vármegye lépése szakítást jelent ezzel a rendszerrel. Föl kell keresni a népet, megvizsgálni bajait, hóna alá nyulni, fölsegíteni, tanácsotcsal ellátni, bizalmat megnyerni, artóit megemmisíteni. Csak így lehet Magyarországon véget vetni a népiptásnak.

Az egyetem új éve.

Budaqest szept. 18.

A m. kir. tudományegyetemen tegnap volt az új egyetemi esz endő alkalmadól az új rektorának ünnepies beiktatása. A beiktatást délelőtt 10 órakor az egyetemi templomban „Veni Sancte” előzve meg. A tudományegyetem zászlóidit öltött.

Az Egyetemi Kör vezetősége a zászlóval négyes fogaton érkezett a templom elé. Nyomukban az egyetem négy karának tanári jötek.

Az ifjuság színültig töltötte meg a templomnak hatalmas hajóját. Legelől a tanári kar foglalt helyet. A misét Varossy Gyula dr. prelátus mondotta papi ségdílettel, mire aztán testületileg a tudományegyetem dísztermébe vonultak.

Az egyetemi tanács tagjai az egyetemi tanárok és polgárok, W. aics Gyula miniszter képviselőjében pedig Molnár Viktor dr. miniszteri tanácsos jelent meg.

Az erkélyen az egyetemi zászló lengett, s a terem jobboldalán, piros párszony-vaukoston a magyar korona, az alma és a jogar jelképei feküdték.

Kevéssel 11 óra előtt megjött az Egyetemi Kör vezetősége, élén a kör zászlójával 11 órakor bevonult az egyetemi tanács. — Eljen a rektor! Eljen Thewrewk! — hangzott, a mikor a belépő rektor elfoglalta helyét hogy beszámoljon a lefolyt tanév eseményeiről.

Kegyelettel emlékezett meg a tanári karhalottairól: Mihalovicsról és Schwarz Gyula-

kunyhóába aig vetődött ember s így a szemérmes Diana háborítlan békeségben élhetett és hódolhatott régi szenvedélyének a vadászotnak.

Télen beburkolóztott a bundába, a mit pártfogója hozott neki a városból s úgy járta a zuzmarás vadont: tavasszal és nyáron pedig ősi szokásához képest, egy szál hófehér lepelen, este lopózott ki hazulról és órákig elkószált a holdfénytől szüstös lombok között, óriás, fekete vadászebeitől kísérve, — mint ezt kedves olvasóim a mitológiában bizonyára olvastak . . .

Egy pompás augusztusi estén, mely forró volt, akar egy klasszikus éj a Tempe völgyében: m gányos baranzolása közben csöndes, szendérgő tavacska partjára ért Diana. Lelkében föltamadt az emlék, amikor aranykorában egész udvarával a nimfák és najadok hófehér seregeivel fürdött Arkádia és Lakonia tavában pajkos játékokat űzven a csillogó habok közt és lovagolván az engedelmes hatyukon . . . A nimfák és najadok a néptelen, rideg vadonban nem voltak sehol; Diana tehát rézignáltan határozta el, hogy egyedül bocrajtkozik a kíváncsian hús hullámokba . . . S immáron piczi lábacska hegyét csiklandozták a habok, amikor egyszerre, a tuló partján, egy elragadtatott ferfihang csendült meg:

— O, milyen szép!

Diana rémülten pillantott oda: azonnal felismerte a fiatal vadászt, aki már hetek óta szemtelenül kísérte lepteit. Eles sikoltással menekült a diszkrét bokrok közé, s futott futott hazáig. A vadász lihegve törtetett utána s a hölgynek alig maradt annyi ideje, hogy a kis ajton behunjon és bereteszje maga után. Odabenn, szobájában, terdre borult a nyitott ablak előtt és karjait imádvá tartta a szikrázó csillagokkal ékes augusztusi egboltozat fele:

— Atyám, Jove, aki csodatevő erővel ruháztál föl engem! Mindenható Sors, aki az isteneknek is parancsol, aki elűztél bennünket az Olympusról, de lehetetlen, hogy minden hatalmuktól megfosztottál volna! Emlékezzetek rá; mi sors érte a vakmerő Akteont, aki bajaimat szírméivel megrabolta! Emlékezzetek rá és sujtátok őt is e büntetéssel! Változzék e gonosz vadász is szarvasá és üldöztetve bolyongjon az erdők túske ösvényein, utatlan utain végig!

III.

Az istenasszony vasárnap délelben rosszul palástolt kíváncsisággal tudakozódott Harkaly bácsitól, nem hallotta-e járjában keltében, hogy valami szerencsetlenség történt szomszédjukkal, a fiatal birtokossal!

— Dehogyan is! — nevetett az öreg vadász — Elenkezőleg, találkoztam vele s roppant

jo a kedve. Azt mondta még ma meg fog látogatni bennünket . . .

Diana csahnem úgy járt e szavakra, mint klasszikus kollegája a kövé változott Niobe. Ő ugyan is el volt rá készülve, hogy ifju szomszédjuk ma hajnalban agancsos fővel ahart a portájára bemenni, ahonnan a saját vadászebei hajszoltak el. Bettenetes volt számára az a fölfedezés, hogy csudatevő hatalmatól meg van fosztva.

Ah! ez szörnyű kegyetlenség a sorstól! A vadász nem változott szarvasá, miként Akteon bajdan, nem bizony, sőt helykén félre vágott, fajtollas kalappal, arczán magabiztos mosolyal nyit be az erdőszlak vadásztrófeamos ajtaján . . .

— Tehát vége van istennői hatalmának — gondolta magában lesújtva, kétségbeesve Diana s hidegen fogadta a fiatal birtokos látogatásait, melyek mind sürűbbé és sürűbbé váltak. S egy csillogos este, a mikor a vadász lak tornácán mindennapi vadpeccenyéjüket elkölölték, az öreg Harkaly így szól az ő bajos gazdasszonyához:

— Kedves gyermekem, a fiatal Kernacs ma megvalótn nekem, hogy ő tisztességes szándékkal jár a mi hazunkhoz. Nem lehetek oly vakmerő hogy gyöngre, gyarló balandó létemre, néked, a vadászat halhatatlan istennőjének, tanácsot adjak: de hallgasd meg

ról megemlékezett az új központi épület el-
készültéről.

Halálával adózik Wlassics miniszternek az új központi épület befejezéséért a tanári illetmények rendezéséért. Beszéde végén sajnálkozással emlékezik meg a radikális pártnak az egyetemi szabályokkal történt összetűzéséről.

Eljenztek, amikor a rektori jelvényét átadta Rapaics Rajmondnak, az új rektornak, áldásos működést kívánva neki. Erre a dékánok is átadták jelvényeiket utódaiknak.

Az új rektor beszédéből közöljük a következőket:

— Mielőtt — ugymond — tárlajdonképeni székfoglalóm előadásához kezdenék, egyelkalmi kötelességnek kívánok előzően eleget tenni. Lehetetlen ugyanis legalább fohászszzerűleg megemlékezni arról az örökké emlékeztető, korszakot alkotó nagy eseményről melynek kilencszázados évfordulójával küszöbön álló tanévünk összeesik, értem a kereszténység és királyság megalapítását Magyarországon. Ennek a messze kimagasló világtörténelmi eseménynek emléke előtt tudomány sem mehet el hidegen, hanem hála-hódolattal kell meghajtania a lobogóját most és mindaddig, a négy folyam mentén hirdetni fogják igeit a késő unokák.

Ezután áttért székfoglaló beszédjének tulajdonképeni tárgyára:

Nem tagadhatom ugymond, hogy az úgynevezett pozitivizmus és a vele társult tapasztalati tudományok mechanisztikus irányzatának hatása alatt valamint a közgondolkodás, úgy a tudomány is napjainkban kiválóan realisztikus irányzatban mozog. Az érzék feletti tudomány, a metafizika, mely valamikor a tudományok királynéja volt, nagyrészt hitelét veszítette. Örökebe más hatalom lépett: a finomabb vagy erősebb árnyalatu empirizmus, mely csak a tapasztalatot fogadja el valódi ismeretforrássul.

Beszéde végén abbeli reményét fejezi ki, hogy a tapasztalati tudományok preponderanciája a nyomában járó empirisztico-szkeptikus irányzat csak átmeneti szellemáramlat, s el fog jönni az idő, midőn a helyes metafizika régi jogait és jelentőségét visszavárja.

Az új rektort beszéde végétével hosszasan és lelkesen eljenztek.

Végül még Breznag Béla hittudományi dékán intézett buzdító beszédet az ifjusághoz.

A legördült hó-lapda.

— Az elsőpört püspökség. —

Budapest, szept. 17.

A hó-lapda-gyűjtés be van szüntetve. Rédey apát-kanonok urat, a hó-lapda rejtelmes gyűjtőjét a megyés püspök athelyezte olyan állásba, a hol épp úgy el van rejtve a nyilvánosság szeme elől, mintha kolostorba küldték volna vezekelni. Hornig főmentette őt a veszprémi plébánia vezetéséről és kinevezte az aggpapok intézetének igazgatójává.

Hogy egy java-erejében levő apátkanonokra nevezze, a kinek az agilitása magába foglalja a püspöki emblematikát is, ilyen státáriumú itélettel végződjék be a sors, az igazán szomorú dolog. Olyan eleven papnak, mint Rédey Gyula, masra volt kilátása, nem pedig egy ilyen püspöki dispozióra, a minőt imalkalmunk van közölni. A veszprémi püspök határozata így szól:

Ngos és ftdő dr. Rédey Gyula adát-kanonok urnak az aggpapok intézete igazgatójának Veszprém.

Kapcsolatban folyó évi szemlemben hó 10-én 2699. sz. a. kelt leiratommal, melylyel Ngodat a veszprém városi plébánia vezetéséről felmenttem s egyuttal az aggpapok szent Pátról nevezett intézet igazgatójává kineveztem, felhasználom az alkalmat arra, hogy Ngodnak a veszprémi plébániának 10 áven a buzgósággal, tapintattal, önzetlenséggel és ennelfogva egy pajtásainak becsülete, mint volt híveinek általános szeretete mellett teljesített vezetéséért főpásztori köszönetemnek es abbeli forró óhajtasomnak adjak kifejezést, hogy mint remélem, hasonló buzgósággal betöltendő új hivatalában, az Isten bőséges áldása kísérje Ngodat s hogy önzetlen és fáradságtalan szolgálataival egyházmegyénknek mint eddig, úgy eszentul is megigen sokáig érdemes és hasznos tagja maradjon.

A dolog vége tehát az jókívánság, hogy Rédey kanonok ur a veszprémi egyházmegyének rokkant papjait fogja ezután igazgatni s nem a veszprémi egyháza. A püspök ur különösen kiemelendőnek tartja, hogy a nagyságos ur az egyházmegyének eszentul is érdemes es hasznos tagja marad. Aki ért a papnyelven, az tudja, hogy ez Rédey ur papi pályájának a berekesztését jelenti.

Igazán sajnáljuk ezt a Rédey kanonokot, aki ha nem hó-lapdázik, igen szép karriert csinálhatott volna.

H I R E K.

* **Hangok a közigazgatási tanfolyamról.** Lapunk egyik múlt heti számában hoztunk egy cikket, mely es-teli a közigazgatási tanfolyam hallgatóinak sanyaru helyzetét. Hetvenhét ember beiratkozott a tanfolyamra azon reményben, hogy — mint meg lett ígérve — kapnak állást, a honnan segíthetnek magokat.

Es 77 ember közül 70 reá is van szorulva, mert ha meggondoljuk, nem olyan könnyű dolog a drága lakást, a drága élelmet fizetni minden mellékereset nélkül. — Mint értesülünk a tanfolyam hallgatói között nagy az elégedetlenség es már többen eltavoztak, mert nem bírtak fentartani magukat.

Ha ez állapotokon segítve nem lesz, karacsonyig felényire fog apadni a hallgatók száma.

* **Ünnepély a gályarabok emlékoszlopánál.** A főiskolai akadémiai ifjuság szept. 21-én pénteken d. e. 11 órakor kegyeletes emlékünnepelet rendez a gályarabok emlékénel. Az unnepelet programja a következő:

1. Közének (XC. zsolt.).
2. Alkalmi beszéd tartja N a n á s s y Lajos 3. tb.
3. Ének. előadja a főiskolai énekkar.
4. Komolyszavaltat tartja G a c z a k János.
5. Ének előadja a főiskolai énekkar.
6. Koszoruzás.
7. Közének. (XXIII. zsolt.)

A rendezőség ez uton hívja meg a közönséget.

* **Dr. Békés Sándor temetése.** —

A korán elhunyt ifju ügyvéd temetése tegnap délután ment végbe óriási részvét mellett. Debreczen város intelligens közönsége zsufolásig megtöltötte a Teleki-utcai gyászházat, az elhunyt kártársain, barátain kívül ott voltak a közélet s igazságszolgáltatás legelőkelőbb férfiai.

K r a u s z Vilmos főrabbi mondott a halottas háznál szivitépő beszédet; valóban megrendítő volt a mélyen sújtott család fájdalmas zokogása s megható volt e talpig gyászba öltözött ifju menyasszony megjelenése ki Aradról jött elhunyt vőlegény temetésére. Igaz es őszinte volt a részvét imprzans nyilvánulása, mert szép reményekre jogosító derék ifju embert mindenki szerette es becsülte.

A sirnal kártársai nevében Dr. Freund Jenő ügyvéd lépett elő s remek eszmékon gazdag beszédben méltatta fiatal, tehetséges barátja életét.

mégis, a mit egy öreg ember szive sugallatára mond neked. Én ma holnap, behunyom a szememet s akkor te ismét pártfogó nélkül állasz a világban. Ez erdészlakba új gazda költözik s hatha az irgalmatlanul újra a rengetegbe üz teged?

Akkor ismét előtred fog állani a végtelen bujdosás; mert nincs kilátás arra, hogy az Olympius tömördek istenének valamikor megint teplotokat emeljenek — a mai korban az egy isten hite is alig-alig tartja magát. Azért is azt ajánlom neked: fogadd el a derék ifju kezét es szivet es költözz be a Kernácsok ősi kastélyába. A tisztas kastélyhoz száz holdacska birtok tartozik, ami nem nagy uraság úgy, de hát manapság még az istenőknék is lejjebb kell szállítaniok az igényeiket, ha hozomány nélkül kell férjhez menniök . . .

IV.

Diana egész valóban összerendezte a gondolatára, hogy ő, a szüzi szemérmetség ferséges istenasszonya, férjhez menjen, huzzá még ahoz az emberhez, a ki ellene oly égbekiáltó módon vékezett. Érett megfontolás után azonban kénytelen volt beismerni, hogy derék pártfogójának igaza van — s mikor imadója legközelebb ünnepeison költözve jött hozzájuk látogatába, csakugyan elrebegette a boldogító igent. Harkály bácsi megáldotta

őket — s a fiatal földesur csakhamar beköltötte Jupiter édes leányának a fejét, a kiról ő persze azt hitte, hogy a ven erdőkertülő favölvi rokona. Meg kell adni, hogy a menyecske eleinte elég vidáman élt a Kernácsok tagas, csinos portáján; hajtotta a lovait s vadászebeivel járta a matraalja pagonyt. A férjét azonban soha ki nem allhatta s gyűlöletét mindig felszólította a gondolat. Imé, ez az ember, akin én nem tudtam bosszút állani; ez az, akin az én isteni hatalmam megtörtött . . .

A férj mindig többit járt a városba, kártványzni a kaszinóba, a nő pedig többit unatkozott od haza a tagas, kietlen szobákban. Így folyt az életök, míg a felvidéki hadgyakorlatok nagy elevenéséget vittek az északvarmegyék álmosságosságába. Kernácsok falujába tömördek fölőleges trombita szó mellett kanyarodott be egy csapat huszár; s fél óra múlva a főhadnagyuk a szép asszony szalonja szőnyegén ütötte össze a sarkantyuit . . .

A főhadnagy pompás ficzkó volt; úgy hogy Diana egy pillanatra azt hitte, hogy kollegája, a daliás Mars, all előtte a feszes, világoskék atillában . . . Szivesen fogadta a főhadnagy udvariassát; oly szivesen, hogy egyszer csak a tiszt szolga gyönyörű, havasi virágból kötött bokretat hozott neki, melyben

a szüzi szemérmetség istenője azonnal eszrevette a kikandikáló levélkét . . .

Maga szenved — írta neki a főhadnagy — magát a férje elhanyagolja; elhanyagolja a világ legszebb asszonyát! Mennyivel jobban meg tudna becsülni más; a maga édes szerelmét! . . .

Tudom, hogy férje ma este ismét elutazik s öt napokig rideg magánosságba hagyja . . . Jöjjön le ma este a kertbe; majd elbeszélgetünk: hisz mondta, hogy mennyire szereti a setákat a fényes holdvilágnál . . .

Diána arcát biborpir futotta be, mikor a levelet átfutotta; de ez a pir a diadal pirja volt. Térdre roskadt es hátától átszellemült arccal tartá karjait ég felé:

— Atyám, Jove, aki csodatevő erővel ruházta föl? S te mindenható sors, a ki letesztitottál az Olympusról: hála neked, hogy még sem vetted el a régi hatalmam! Szarvassá változtattam hajdanában a vakmerő Akteont, s imé, most ezt az embert is ugyanazzal a büntetéssel tudom sújtani!

S elégtelen nézett ki ablakban a kastély gyönyörű kertjére, melynek fái lőltöz lassan gyuladt ki az alkony halványpitos világa . . .

* **Magyar református pap esküvője New Yorkban.** A new-yorki magyar ev. ref. eklézsiá lelkipásztora K u t h y Zoltá, ki a debreczeni theologiai akadémiának volt kiváló növendéke augusztus 19-en tartotta esküvőjét Tock Anna urhölgygyel. — Az esküvőről egy amerikai magyar lap így emlékezik meg:

New York. Tiszt. Kutby Zoltán new yorki ref. lelkész e hó 19-én esküdött örök hűséget Tock Anna urhölgynek New Yorkban. Tiszt. Csutoros Elek clevelandi ref. lelkész végezte az esketési szertartást; gyönyörű beszédét mindenki épülésére a jövő számban közöljük. A templom már az istentisztelet megkezdése előtt egy órával egészen tele volt a meghívottak és a kíváncsiak tömegével. Tanúk voltak Szabó Ignác és Fáy Gyula. Nyoszoló leányok Szabó Irénke és Engel Etelka kisasszonyok. Vőfélyek Grofcsik László és Tock Ödön. A fényes esküvői vidám lakzi követte Haber Palnak ezen alkalomra gyönyörűen feldiszipelt termében.

Szép felkészítőket mondtak tiszt. Csutoros Elek, Fáy Gyula, Weltner ügyvéd, Petheő Bálint főkurátor, Paóczy Sándor presbiter, a presbitereken és az egyház meghívott tagjain kívül ott látnak még dr. Lefkovic Bertalant, az Amer. Ref. Egyes. hivatalos new yorki orvosát nejevel együtt, továbbá Zsakovic G-t az orosz újság szerkesztőjét, Besseney Árpádot, az orosz szövetség titkárát, mindketten családostul, Barton Józsefet, a The Mutual Life Ins. Co. of N. Y. tisztviselőjét, Gabrik Rudolfot, a N. Y. Betegs. Egylet elnökét szintén családostul.

Sürgönyileg fejezték ki üdvözlőket Kobányi Tihamér, a «Szabadság» szerkesztője, Baracs Henrik, a M. Hirm. szerkesztője, Kubinyi Imre, az Equitable életbizt. intéz. tisztviselője, dr. A. Magyar, mérnök. Az üdvözlő levelek száma megüti a félszázat. A hírneves New Yorki Magyar Dalárda pedig az ej folyamán gyönyörű éjjeli zenét adott a boldog pár tiszteleteré. Czigány mellett, jó bor mellett bizony kiválóan kivirradtig mulattak a vendégek. A tiszteletes párt gyönyörű és értékes ajándékkal lepték meg Dr. B. Lefkovic, Szabó Ignác, Engel Ede, Bellán Jánosné, özv. Pataky Gyuláné. Duplinzky Józsefné, Balogh Róza, Gabrik Rudolf, Némethy Karoly, Petheő Balnt, Grofcsik László és Grofcsik Rudolf. Ha a tiszt. Csutoros Elek lelkipásztori jókívánatai csak a felereszenben teljesülnek is, akkor is soha meg nem szűnő, igazi boldogság várakozik az új házaspárra. Hátha még minden áldás rájuk száll!

* **Megvadult kocsis.** Tegnap délelőtt nagy szerencsétlenség történt a csicsogó-ter közepében. Egy csomó ember és asszony sebesült meg súlyosan. Ki a kezét, ki a lábát, ki az oldalbordáját törte be s most a kórházban fekszenek nagy fájdalmak között. Egy bepálinkázott kocsis gondatlansága miatt lettek nyomorékká. Húszan jöttek ugyanis egy szekéren.

Hadházról igyekeztek Debreczenbe, ahol ugyanis egy jómodu polgar tengeritőrésre fogadta fel őket. Mikor a városhoz már közel voltak, egy fordulóán a kocsis olyan hirtelen fordította a különben is vadul száguldó lovakat, hogy akocsi felborult s mind a huszan halomra hullottak. A kocsis csak akkor remült el, mikor az asszonyokat és férfiakat jajveszkelni hallotta. Az egyik jobban jajgatott mint a másik. Ez a kezét nem bírta felemelni, a másik a lábára nem birt állani. Megsérültek mindannyian. Deak Mihálynak a lába tört el, Nagy Gábornak a keze, Sebestyén Andrásnak a válperece és így tovább mindenik szenvedett sérülést. A legtöbben sajnos, olyan súlyosan sérültek meg, hogy egész életükön nyomorékok maradnak. A szerencsétlenül járt embereket beszállították a kórházba, ahol ugyancsak nehéz dolguk akadt az orvosoknak míg a sérüléseket bevarrták, bekötötték. Most mindannyian ott fekszenek s némelyike bizony csak hosszú idő után hagyhatja el a kórházát.

* **Nagy művészestély** lesz f. hó 22-én a Zenede dísztermében, melynek programján Fedák Sári, Rákosi Szi, a Nemzeti Színház tagja és a híres zongoraművész Polónyi Elemér szerepelnek főbb ponttal. A teljes programot alább közöljük:

1. Schumann Papillon, előadja Polónyi Elemér
2. Szent Miklós, mese Truffiertől előadja Rákosi Szi.
3. a) Piruló kiralyleány (Kis szökevény.)
b) Level ara (Ripp-Ripp)
c) Jódler (Három pár cipő) előadja Fedák Sári.
4. A színpad. Monológ Rákosi Jenőtől előadja Rákosi Szi.
5. a) Liszt Concert etude
b) Polónyi Polonaise, de concert, előadja Polónyi Elemér.
6. a) Tosti, Non t'am piu
b) L-maire, Vous dan ez Marquise!
c) Caro mio ben, Aria a XVIII. századból
- d) Cigarette dal a kis szökevényből előadja Fedák Sári.
7. Polónyi Szerb fantázia (a szerb királynak ajánlva — új)
8. Beöthy László, Telefon komikus magán jelenet, előadja Rákosi Szi.
9. a) Huszka Jenő, Dal a kis Theszről
b) Dal a gummiradról
c) Valami mondani valója
d) Dóczy József magyar nóták, előadja Fedák Sári.

A hangverseny kezdete este 8 órakor. Jegyek László Albert üzletében elegendőek, a helyárak a napi plakátok hirdetik.

* **A sertésrakodó ügye.** Faragó Lipót, a földm. miniszterium oszlálytanácsosa, az országos kulturmérnöki hivatal főnöke, tegnap délután városunkba érkezett, hogy a sertésrakodó szövetséget és a sertésrakodó ügyében személyes tapasztalatokat szerezzen. A vasutnál Acél Géza főmérnök, Vinnay Géza kulturfőmérnök és Leidl Emil állami állatorvos urak várakoztak rá, kikkel azonnal kocsióra ülvén, a helyszínére mentek szemlét tartani.

* **Id. Csóka Sámuel meghalt.** A késő éjjeli órákban értesülünk arról a mélyen megrendítő esetről, hogy Id. Csóka Sámuel polgármesteri titkárunk édes atyja, a debreceni társadalmi élet egyik köztiszteletben álló tagja meghalt. Váratlanul gyorsan következett be halála. Tegnap délelőtt még semmi baja sem volt. A törvényszéki tárgyaláson mint esküdt szerepelt, lett rosszul hirtelen. Szerető hitvese, családja tagja aggodás al vettek körü betegyát, mert már déután eszméletlen kívül volt. Éjjel tizenegy óra után pedig csendesen örökálmra hunyta szemét. A családtagok ma délelőtt a következő gyászjelentést küldötték szét:

A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk, hogy a legjobb férj, paratlan édes apa, após, nagyapa, igazi tetvér és rokon. Néhai Csóka Sámuel a debreczeni takaré- és hitelintézet igazgatósági tagja, tevékeny és munkás életének 55-ik, boldog és boldogító házasságának 31-ik évében, f. hó 17-én é. 1/4 12 órakor rövid szenvedés után csendesen elhunyt. Drága halottunk földi hamvai f. hó 19-én

szerdán délután 3 órakor, Barna-utca 2-ik sz. alatti házunktól, az ev. ref. Egyház szer-tartása szerint tartandó rövid gyászima után fognak a Kossuth-utcai ev. ref. temetőben levő családi sírholtba siri nyugalomra elhelyeztetni. Végtisztességételre rokonainkat, ismerőseinket s a velünk együttérző közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczeu, 1900. szept. 18.

* **A közönség köréből** többen a következő sorok közzétételére kérték fel lapunk szerkesztőségét.

* **Városi köztisztviselők.** Felhívjuk figyelmét az érdekl. városi batóságunk a N.-Péterfia utca végén a kórház előtti fasorban uralkodó — szó nélkül nem hagyható — botrányos köztisztviselőségre. Ezen fasor rendez sétat helye a nagyerdőbe üdülni menő közönségnek s daczára ennek megütközéssel kellett tapasztalunk egy jó idő óta, hogy az mindenféle piszkos szemét, üvegek, dínnyehajak s a mi a legutálatosabb úgy látszik a kórházból kidobott — avagy a kórházból kikerülő személyek által eldobott piszko rongyok rendez le akó helye! Mindenesetre elvárjuk, hogy a lepszgurubb intézkedés fogja követni jelen felszólásunkat, mert ilyen ázsiai állapotokat tűrni nem lehet és nem szabad főként ott, a hol már egészségi szempontból is a legnagyobb tisztaságnak kelene uralkodnia.

* **Hajdumegye állategészségügye.** Hajdumegye területén az elmúlt heten a következő állatbetegségek fordultak elő. Rühkór-nádudvari j. Nádudvar 1 u., Hajdu-Nánás v. 1 l. Sertésorbancz: balmazújvárosi j. Csege 1 u. Sertésvész: balmazújvárosi j. Balmaz-Ujváros 5 u., Felső-Józsa 1 u., Mike-Péres 1 u., nádudvari j. Földes 43 u., Nádudvar 1 t., Hajdu-Nánás v. 2 u.

* **Zsidóvá lett kapitány.** Egy szerelem története. Egy rövid távrat alakjában, pár nappal ennekelőtte beszámoltunk már arról az országzerte nagy érdeklődést keltő tényről, hogy az Eperjesen állomásozó cs. és kir. gyalogezred egy kapitánya, Pietszikowszky, elhagyta őseinek hitét, a róm. katolikus vallást és zsidóvá lett. A ritka eset indító és kezdő motívumairól most a következő értesítést vettük:

Tíz évvel ezelőtt történt. Pietszikowszky, aki akkor még csak főhadnagy volt, Kassán lakott, mint az ottani regiment egy snájdig tisztje.

Egy nap — ep havazott s erős vihar dühöngött — a főhadnagyot főúrságra vezényelték ki. Az ifju tiszt kemény priestre dőlve szendergett míg künn az ablakot a szél verdeste.

Ekkor hirtelen kopogás nélkül kinyílt a szoba rozoga ajtaja, s rajta egy tisztiszolga jött be, — A fiatal közember egészen meg volt ijedve, s csak szalutálni tudott.

— Mit akarsz kérdezte tőle a főhadnagy. A legény nem szólt semmit. Prietrickowszky dühösen felugrott s rá rivált!

— Nyisd ki a szádát s beszélj!
A tiszt szolga csak ekkor kezdte elmondani, hogy miért jött. Zavarosan szaggatva beszéte el, hogy K. ezredorvos ép most veri otthon szép, fiatal feleségét, még pedig úgy, hogy a szerencsétlen ifju nő sikolyai ki-hallatszottak az utcára.

— Az asszony küldött ide, hogy segítséget kérjek, — fejezte be szavait az izgatottságból beszélni alig tudó tisztiszolga.

A főhadnagy hamarosan fölköttette kardját s épen utjába akadó kapitányhoz fordult. Ennek kíséretében telkeresre a dühöngő katonára orvos lakását. Hogy ott mi játszódott el az mindenki előtt titok...

Az ezredorvos kevéssel ezután letűnt a cselekvésteréről s elhagyott szép asszony és a fiatal főhadnagy között gyöngéd viszony kezdett szövődni. Így tartott az éveken át...

A tiszt szorosan ragaszkodott régi viszonyához és minden módjában álló eszközrel arra törekedett, hogy az egyesülés akadályait elharítsa.

A menyasszony nagyatya ugyanis — egy elemedett, dusgazdag zsidó bankár — a hazassághoz szükséges kaucziót csakis abban az esetben volt hajlandó megadni, ha uokája a zsidó világon marad. És a föltételhez szorosan ragaszkodott . . .

. . . Ezért tért át Pietzrikowsky a zsidó vallásra. Nagy volt a szerelme, s most már boldog férj.

* **Szerencsés nyerő.** V. A. környékbeli földbirtokos Fortunának különös kedvében járhatott, A bájos istennő u. i. már több ízben biztosította kegyeiről. Az osztálysorsjatek mult hozásán kisebb nyeresémet juttatott osztályéül, tegnap pedig a S h w a r t z Dániel üzletében vásárolt 71776 számú sorsjegyet 5000 koronás nyeresémmel tün-tette ki.

* **Sz. Benedek Sándor** a városunkban igen előnyösen ösmert fiatal vívómester, Nagy-Bányáról, hol a nyár folyamán volt, ma városunkba érkezett. S ismét megnyitja vívótermét a sport kedvelőknek. Főlösképen ajánlanunk, mert már Debreczenben jól ösmerek a fiatal mestert, kinek számos tanítványa dícséri vívórendszert.

* **Az István Gőzmalom munkásainak zászlója.** Az István Gőzmalom Társulat munkásai önképző és segélyző körének zászló alap bizottságától vettük s ajánljuk olvasóink pártfogásába a következő lendületes felhívást:

Az István gőzmalom társulat munkásai önképző és segélyző köre immár 12-ik éve, hogy csendesen bar, de biztosan működik saját e célra épített házában (Két malomutca 7. sz. a.) Van ekinos kis könyvtára, olvasó és játéktérme, tekepályája tagjai szórakoztatására, — ezenkívül betegség esetén tagjait segélyalap pénztárához kepe-t illően segítyezi tagjai vagy ezeknek nejei elhalálása esetén temetési költséggel járul hozzá, gondoskodik azok tisztességos eltakarítására, a temetésen mindig nagyobb számban jelenik meg, — szóval egy igen nemes alapra fektetett humanus intézmény, s már eddig is fényes tanúbizonyságát adta étrevalóságának. Hogy ezen összekötő kapocs még szorosabbra fűződjék tagjaink közt, az 1900. évi márczius hó 4-én tartott rendes közgyűlésünk egy zászló beszerzését határozta el, hogy ez alatt még lekesebben és szorosabbban tömörülve körünk felvirágzásáért segély alapunk gyarapításáért mindent elkövessön, hogy tagjainak mentül több és jobb szórakozást szerezhesen s betegégesen én még jobban segélyezhesse.

Ezen fenti adatokra hivatkozva mi alólírottak, mint ezen szeregy kis kör előjárói, azon kéréssel fordulunk T. címzedhez, hogy az idecsatolt felhívásukat figyelembe véve, méltóztatassék ezen gyűjtő-ívtűket elfogadni és saját körében kiki tebe-sege szerint felajánlott filléreket zászló alapunk javára gyűjteni s a mi nevünkben köszönettel elfogadni — és ezen gyűjtő ívet legkésőbb ez év Deczembar hó 31-éig kezeinkhez visszajuttatni kegyesen méltóztatassék. Maradtunk Debreczenben, 1900. évi július hó 7-én. Hazafiui tisztelettel Az István Gőzmalom Társulat munkásai önképző és segélyző köre Zászló alapbizottsága nevében: Benedek Árpád elnök, Szarukan Sándor alelnök, T a k a c s Sándor, jegyző, P i n c z é s Mihály pénztárnok.

* **Amtliches Organ der liberalen Partie.** Nagyváradon szörnyen felháborodott a Tiszák lapja a «Grosswardein» és nem «Nagyvárad» címzéssel oda-kező leveleknek miatta s most kiséül, hogy ez a „sovén magyar” lap alattomban ugyancsak germanizál üdvözléteivel.

A „Tiszautul” írja: Van alkalmunk a germanizálásnak olyan diszpédányával szolgálni, a mely megörökítésre méltó. A bihar-

megyei és nagyváradai liberális part háziújságja a «Szabadság» annak idején megróta a budapesti német lapokat, a miért a helyégek neveket németül, elferdítve használják. S most véletlenül kezünkbe akadt egy levélürlep, a következő fejjel és keltezés-el:

«S Z A B A D S Á G»

Amtliches Organ der liberalen Partie Grosswardeins u. des Bihares Comitats.

Grosswardein . . . 18 . . .

Ha a német elolvassa a levelet és válaszolni akar rá, megnézi a keltezését és ír — nach Grosswardein. Hanem azért a «Szabadság» jó magyar lap, mely az igazi magyar érdekeknek őszinte párrólója. Nem germanizál ő világot se! Ez csak olyan «liberális magyarság».

* **Huszonkétezer teritékes ebéd.** A bankettek történelmében nagyszabású voltára nézve nem igen tudják pártját annak a lakomának, mely Parisban e hónap 22-én lesz. A francia kormány ugyanis a kiállítás alkalmából bankettet ad Franciaország őszes polgármestereinek tiszteletére. A köztársaság 36,000 polgármestere közül eddigelé huszonkétezen jelentették be, hogy részt vesznek a lakoman. Külön e célra épített csarnokban lesz az ebéd. Őriasi apparátust mozgósítottak az előkészületekre s őriasi apparátus fog dolgozni az ebéd napján. Legrand mester áll fővezérként a keszülődések élén. Főpróbáját a minap állotta meg sikeresen, mikor tízezer teritékes dejeuner-t rendezett. Imponáló a számadatai az egyes ételekhez szükséges nyers anyag-nak. Mindennap a menü más más fogásának az elkészítése van soron. Az első napon 1800 kacsanak az elkészítése van oapirenden. Vagy ötven szakács dolgozott rajta s a zöldségnek valóságos hegységei meredtek előtűk. Másnap a faczánok kerültek sorra, 2480 darabot aldoztak fel a francia városok polgármesterei gyomorbéli jólétéért. Majd a filet napja következett: 240 hizómarha 500 bordarészből vettek az e célra való 2400 kiló bust. 2000 kiló jegbehűtött lazac is varakozik az elfogyasztás dicsőségére, a lazachoz csekély 1200 liter mayonnaisel beszálnak maj el. Közvetlen a bankett előtt készitik mato el a hírer brasci csirkek 2500 páldányát. A csemege tömegeiről a következő számadatok szólnak: a polgármesterek asztalaira 1000 kiló mazsola szőlő, 10,000 őszibarack, 4000 füge, 6000 körte 4000 alma és 20,000 szilva kesül. Italok dolgában 50,00 palack fehér és vörös borra szól az előirányzat, Mindennek elintezése a konyhaszakosztály feladata. Ennél nem mevetendőbb munk maga az ebéd rendezése. Sikeres keresztülvitele érdekében Legrand mester a decentralizáló rendszerhez folyamodott. Főállítanak 606 asztalt, ezeko: 11 szekezióra osztó ták a konyhát is. Mindenikben azonban ugyanazok az ételeket egyszerre hordják körül. Az egyes osztályokat szinek szerint különböztetik meg. A legelőkelőbb a vörös szakosztály, a cuisine rouge, 54 asztalon 1989 teriték tartozik a hatáskörébe. Ide kerülnek a legkiválóbb honorációk. Ezután szinek szerint így következnek egyes osztályok: a zöld, a sárga, a kék, a rózsaszínű, a violaszínű, a gesztenyebarna és végül az A, a B, a C és a D osztály. Összesen 21861 teritékkel. Az asztalok terítésére nyolcz kilométer vaszonra van szükség és 30,000 asztalkendőt fognak használni. A nagy culinárius-csata napján Legrand mester automobilon járja majd be a harcz terét, hogy úgy-zólván egyszerre lehessen mindenütt s gyorsan intézkedhessék. A pinczereknek valóságos hadserege áll a fővezérelte alatt. Van először is 6 adjutáns, ezek továbbitják parancsát az 1215 főpinczérnek, minden főpinczérnek viszont 18 pinczér van alárendelve. A 22,000 vendég kiszolgálására való pinczér-hadsereg teljes létszámá tehat 21870 ember.

* **Jókai a házasságról.** Vasárnap volt esztendő fordulója annak, hogy Jókai Mor

megházasodott s erről most a következő versben emlékezik meg:

Évfürdölő.

Asszonyom, édesem, ma épen egy éve,
Hogy kezűket tettük egymásnak kezébe.

Egy hosszú esztendőt eltöltöttünk szépen,
Életet talalva egymás szerelmében.

Ugy-e nem bántad meg azt, hogy hozzám jöttél?
Nem riasztott vissza ez a hetvenöt tél?

Felolvasztotta azt a te husz tavaszod,
Pedig az irigység de jól behavazott!

Ránk zudíták a gony minden darazsraját,
Mergezett eyilaknak gyilkoló záporát.

Nem ejtett sebeket mi rajtunk a fulánk,
Egymást védelmezve egymásra horulánk!

Mi nekem fájt volna, azt te hártád el,
S mi teged bantana, azt meg én fogam fel!

Csak annál szorosabb lett a mi büvkörünk,
A mit hűségünkben vontunk magunk körül.

Te védél engemet, én védelek téged. —
(Ha a napban lakunk, ott a tűz nem éget.)

Feláldoztad értem fényes életpályád:
A művészi Olymp, azért ki vádolna?

De nem dobtam oda; csak megszórtam véled,
Hol halálomjósáék, kezdődött új élet.

Bejártunk egymással sok boldog országot,
Találtunk üdvözlő fényes tarsaságot.

Láttunk dicsőséget, — álomnak merészet,
Mit ember elérhet, — abban is volt részed.

S egyet tanultunk meg a sok boldog honban:
Az igaz boldogság még is csak otthon van,

Nagyon nagy a világ, nagyon szük a háztaj,
Te megszereddted ezt — »amara» nem vágytál.

Nem gondoltál gyönyörűcsabító világgal,
Csak azzal, hogy ezt itt megtöltsd boldogsággal.

Teremtőmmé lettél, ujjá varázsoltál:
Hideg tüzhelyemből lett lángoló oltár.

Egy külön világot alkottál lakásul,
Amit nem találni kerek földön másbol,

S én nem élek ottan embergyűlöletben;
Munkához, örömhöz, mindenhez van kedvem.

Itt csak a hit, remény és szeretet örök,
Minden jót szerettek, senkit nem gyűlölök.

Egy boldog esztendő fordult meg az égen:
Örül-em eltemnek, mint valaha régen.

Mig mások a nagyok kegyeit vadászszék,
Nepkegyért aknáik egymás alá ásák

Mig mások kincsekért, ra nért oltároznak,
Szívet, érzelmeiket áldozatul hoznak,

Nekem csak egy vágyam, egy imádságom van,
Az jön az ajkamra ébren és álomban:

Nekem ne hozzanak kincset a kodusok;
— Az enyem itthon van: csak te, te légy boldog!

ÜZLETI KÖNYVEK rendkívül dus választékban minden versenyt kizárólag legolcsóbban kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, a főpostával szemben.

* **Fiakker karambol.** Nagy csődületet okozott tegnapelőt későn este a főútcán két fiakkernek szerencsétlenül végződött összeütközése. A 20-as számú fiakkerbe behajtott a 29-es számú és pedig oly szerencsétlenül, hogy a 20-as egyik lovának szügyeibe hatott a kocsi rudja. A ló azonnal összerogyott, s pár perc alatt kiadta paráját. Hosszu ideig feküdt a kocsi uton a tetem, végül a rendőrség elszállította. Hogy melyik fiakkeres volt tulajdonképen a hibás, a vizsgálat fogja kideríteni.

* **Az első fecske.** Nehány év előtt Wlassic- vállas- és közoktatásügyi miniszter rendeletileg megengedte, hogy a qualificatioval bíró leányok az egyetem orvosi és gyógyszerész előadásait mint rendes hallgatók látogathassák és ime már akad egy hat gymnasiumi osztályt jó sikerrel végzett leány Murányi Vera Budapestről Dr. Murányi Armin fővárosi ügyvédnek leánya, ki a gyógyszerészeti szaktudományt választotta. Murányi Vera t. i. a vallás és közoktatásügyi miniszteriumtól 60,210 sz. a. iratával engedélyt nyert, hogy gyógyszerészeti gyakornokul gyógyszer-tárba beléphessen és már is mai nap bejelentette az ajsipáni hivatalna. **I n c z e** Kálmán balmazújvárosi gyógyszerész, hogy Murányi Vera az ő gyógyszer-tárában tényleg gyakornokoskodik. Gratulálunk úgy a kisasszony gyógyszerész főnökének, mint a gyógyszerésznőnek magának is.

* **Gyűlöli a magyar táncot.** Az arad-megyei Gyorokon igazán paratlanul sikerült borkóstoló szökevényi kiállításnak is akad ünneprontója. Egy román pap fanatikus magyar gyűlölete botrányt okozott. Mikor ugyain a borkóstoló után a nemes magyar borok és cigányzó mellett a hangulat tetőfokára hágott s a fiatalok táncra perdeltek, a környékbeli oláh farsok is táncba fogtak. Előbb oláh táncot jártak, de később vígan jártak a magyar csárdást is. Ezt megtudta Putics kovani g. k. lelkész s megtiltotta a vígan mulatozó román leányoknak, hogy tovább táncoljanak. Oláh nyelven rajuk kiáltott:

Se magyar legényekkel, se másokkal magyar táncot nem táncolhattok. Takarodjatok haza!

Természetes dolog, hogy ez a kijelentés a kongresszus vendégeit s kísérőiket méltan bozánkította meg s ennek többen élis szóval, nyíltan kifejezést is adtak, annyiva lis inkább, mert az ünneprontó ópa maga is meghívott vendég volt s derekasan fogyasztotta a magyar bort a kóstolón.

A nő joga és becsülete.

Egy hatalmas pofon c-at ant el az Abbázia-kavéházban, azután pedig egy bot törött el az Andras y uton annak a hátán, a kit a férj arczul ütött, mivelhogy a feleségét szemtelenül megsértette. Megelegedéssel tapasztaljuk, hogy ez egész közönség tapsol a férjnek s eliteli a fiatal embert, a ki nem tisztelte az idegen nő becsületét.

Tegnap történt, az összes lapok hírül adták, de ha va aki nem olvasta volna, elbeszéljük újra. Az Abbázia-kavéház előtt egy fiatal asszony megállott, föl es lelélt. Az ablakból nézte Sváb Rezső urfi. A pinczérrel behívatta a 677. számú hordárt, Richter Miksát s egy irast nyom a kezébe, azzal, hogy adja át annak a nőnek. Az asszony elolvassa, elpirul és könyezik, mert találkat kért tőle a gavalér. A várva-várt férj e pillanatban megérkezik, felesége megmutatja neki az irast, a hordár megmondja, hogy kitől kapja, Deák miniszteri számtisztz bemegy s kavéházba s megkérdi magyarul:

— Ön írta ezt a levelet?

— Ich verstehé nicht ungarisch, mentegődzik sváb s erre közmegelegésre következik a csattanós exekució.

A közönség végrehajtást elszervezte, belkábult, a tettes pedig bantatlanul távozott. A közönség hirtelen megértette, hogy mi történt. Nehány perc telt el, míg a megsértett

annyira észere tért, hogy megértette, hogy ezt a nyilvános pofont ő kapta el s el nem vi-elheti. Hogy magát megboszulja, futott Deákék után s botjával hátulról fejbe akarta vagni a férjet. De ez észerevette visszafordult s a botot elvette tőle s a Sváb hátán eltörte. A kavéház kifutott vendégei gátoltak meg a további verekedést. Férj es feleség távoztak az Abbázia törzsvendégei pedig kijelentettek a ká ésnak, hogy nem türik meg Sváb urat maguk közt s kimaradnak, ha meg továbbra is oda járatos. Ennyi a história. A tanulság pedig megolvasható Mózes könyvében a hatodik es kilencedik parancsolatban, a mely szól különösen a férfiaknak s védi a nőket, a nőknek s egyszersmind férfieknek becsületét.

Budapesten, sajnos, a szécszés divat nem igen tartja a régi lovágiassagot, a mely a női erenyi a férfiak oltalmába helyezte s megvédését a tisztesség köteles-egevé tette. Pedig éppen Magyarországon volt ennekélőtte legszebb állása a nőnek s majdnem egyenlő joga a férfival. Nyelvünk is feleség-nek nevezi az asszonyt, a mi annyit tesz, hogy mindent megfelel vele a férfi, ha meghazsodik. Ez a viszony felételezi a nő tiszteletét a melynek alapja az erkölcsök tisztasága.

De az idők nagyot változnak s a nagyvárosi élet sehol sem kedves az erénynek. Mégis van különég, nem a mi javunkra. Nem szölünk Amerikáról a hol a demokrácia a nőnek teljes biztosságot, sőt kiváltságokat szerez a férfiakkal szemben, úgy hogy teljes szabadságban tökéletes sérthetlenséget élveznek.

De akár Londonban, akár Berlinben, vagy bárme y nemet városban, még Ausztriában is fiatal leányok es asszonyok egyedül járnak-kelnek az utcán nappal, vagy este s mehetnek d'lguk után, vagy hazafele es senkinek sem jut észere s nem lesz batarsága őket megszólítani vagy követni, vagy bármiképen terhükre lenni szemtelen viselkedéssel. A mely nő maga nem viselkedik kivihóan, a férfialrt csab tva, az nyugodtan baladhat kísere nélkül mindenfelé, ha szép, akkor sem fogják utját állani az asztaltetyárok. Nálunk ellenben, sajnos, még gardedammal, férjével vagy szüleivel menve sem lehet biztos a leányka, vagy a fiatal asszony, hogy ne hallja a legczifrab megjegyzéseket a fiatal emberektől, vagy hogy ne tekintsenek a szemébe to-lakodóan, ha egyedül megy, ne kövessék nyomon, ne kérjek ismerettség, ne tudakolják lakását s ne küldjenek szerelmes leveleket hordárral vagy postán, nyílt képes levelező-lapon. Sok fiatal ember azt hiszi, hogy ez sikk, pedig inkább gorombaság es izletelenség.

Föltenni a nőről, hogy nincs benne szemérem, a lehető legnagyobb becsületsértés. Ezt egy idegen nőről föltenni, e kit nem ismerünk, s kihez semmi közünk s a ki nem ad rá okot — arczatlanság, a mely megérdemli, hogy arczul verjék.

CSARNOK.

Vulkánikus talajon.

Irta: **R. Bonin.** 8.

Fordította: **Biró Irén.**

Folyt. és vége.

Közel voltam az ájuláshoz, e megrendítő hír hallatára; egy székre rogytam es sok időbe került míg annyira összeszedtem magamat, hogy gondolkozni tudtam.

— Nem sejtj, hogy mi idézte elő ily hirtelen a katasztrófát, mikor már mindenjónak fordulni látszott? Érdem végre.

— Azt nem tudom I felelte az orvos. sata-ságos nyomadékkul. Ön tudja, hogy az orvosnak olyan dolgot is észre kell venni, a miről nem beszél. Akarja es még egyszer látni az elhunytat? folytatta szokott lágy hangján.

Iatezkedtem, hogy még ma San Cristofa

ro-ba szállítsák. Már itt nagyon meleg lesz.

Alig mertem a szobába belépni. Ott feküdt Frigyes tábori ágyan, az ő jól ismert vadászöltözétében, es oly nyugodtan, édesen látszott aludni, mint egy gyermek, csupán szemhéjai voltak kékes vörösek. Ő mar az örökalmot aludta, de itt banatot es szerencsetlensége hagyott maga után.

Megfogtam szerencsétlen jó barátom életelen kezét. Ki hitte volna, hogy e kedves, vidám, jólelkü barátomra ily sors várjon, s hogy az ő nemes szívében oly csodálatos ket-tős szerelem lángjai lajkozzanak, s az élet, mely neki boldogságot es megelegedést ígér ily borzasztó módon semmisüljön meg.

Néhezen váltam el az elhunytól es távoztam a hazból, hol oly nagy bánat uralkodott, a nélkül, hogy az özvegyek hibaváló vizsgálatossal terhére lettem volna fájdalmában.

Mikor kiértem a napfénybenben ragyogó utcára, azon talányon törtem az eszemet, hogy mily körülmények idézheték elő e borzasztó eseményt ily váratlanul.

Az orvos oly különös nyomatekkal beszélt, mintba nagyon közel állana hozzá a gyanu, de nem mertem tőle felvilágosítást kérni.

Bár meddig gondolkoztam is rajta, még sem találtam arra okot, hogy e kétségbeesett lépésre határozza el magát. Nem maradt más hátra, mint hogy az egész szomorujaték okozóját kerjek felvilágosítást, es ez nagyon nehéz feladat volt.

A fiatal nő valószínűleg még nem tudja, hogy mi történt, gondo koztam magamba, es hogy fogadja ez a szenvedélyes teremtés közlendőimet?

Ha ijedtében es meglepetésében el nem adul valamit, úgy hiába lesz, bármily okosan megfontolt kérdéző-ködé is es zárkózott személységgel szemben. Mindenek daczára elhatároztam, hogy fekeresem őt es megkísérlem, hogy — azon esetben he meg semmit sem tud a történelekről — néhány óvatos kérdés által e sötét bizonytalanságból kibontakozhassak.

Csöngéfésemre a komorna nyitotta ki az ajtót es bizalmatlanul tekintett ream; nem szivesen vette jöttömet, ezt mindjárt észrevettem. Mi kifoaás lehetett ellenem? Évekkel ezelőtt es utoljára látott, s akkor sem hoztam valami rossz hírt. Félénken nézett ream, es csak midőn komolyan es határozottan követeltem hogy urnőjénél, jelentsen be engedelmeskedett szavainak

Késsé hálványabban de teltebb alakkal állott előttem Zeppa. Szemeiben a régi szenvedélyes láng égett, de szája es arczvoulásai puhabbak, gömbölyűbbek, kedvesebbek lettek; határozottan sokkal szebb volt mint azelőtt, mert a tigrisszerű nyulánság s megjelenésének vad-sága arányos szépséggé változott.

Oly tekintettel nézett szemem közé, hogy lélekzetem elakadt. Mivel egy szót sem szölt összeszedtem magamat es akadozva kérdeztem, hogy nem tudja-e hol van barátom, mert tegnap dél óta eltűnt es családja nagyon aggódik miatta, hogy valami baj érte.

Első szavaimra oly különösen mosolygott Zeppa, mint első alkalommal láttam, de aztan feszülten függesztette rám tekintetét s midőn befejeztem mondókámat, a legnagyobb felelem volt arczán, kifejezve es alig hallhatóan kérdé:

— Még most sem tért haza? bá ma reggel nem haza me t?

Arczom oly kifejezést ölthetett, hogy további beszédre késztette, mert mintegy kérélve meg hálkábban tetle hozza:

— Tegnap este, — a nélkül hogy hívtám volna — először látogatott meg.

Eleget tudtam. Nem vágytam, rá hogy e rossz tudéért kíméljem. Komolyan így szöltam hozza:

— Barátja meghalt; ma reggel megmérgezte magát.

Rövid érthetetlen kiáltás tört ki kabléből, mint egy vadállst halálordítása; egy porcellan csésze, raelyet játszva tartott ujjai

közt, összelört, úgy hogy mélyen vágódott kezébe és vére pirosan ömlött ujjából. Árcsine kékes lett. Aztán egy tompa hangon kiejtett »köszönöm«-mel megfordult és lassu léptekkel ment szobájába.

Most ijedt kiáltás hangzott ki onnan, és a komorna éles, olaszosan hangos sirása, aztán félmegcsendült körül.

Távoztam a villából, mely oly csendes helyen elrejtve, olyan idylli volt a hegyek között, és méz fájdalmat és halált osztott az életben.

Tachow Frigyes ritka virágpompával és emlékkövel jelzett sirban van eltemetve a »Campo santo nuovo«-n Napoly mellett, Berta egy ideig nem tudott megválni oly forrón szeretőt férje sírjától, de azán gyermekei miatt, kik nem bírták volna ki a nápolyi tavasz melegét, hazájába utazott. Most mint fiatal, szép özvegy csendesen és visszavonultan él birtokán, és szerencsére sejtetve sincs arról, hogy milyen sgomorujatek folyt le szeméi előtt.

Zeppa Falcone naponta csak egy helyet keres föl, — s ez az ő szeretett Frederigojának az ő sírja; a gyorsan öregedő Zeppa ott mindennap megjelen. A Santa Gineura templomba, mely közel van házához s hal azelőtt minden reggel napfeljőtte előtt hos-zan imádkozott es vé iszantját kérte, hogy kedvesét ismét vezérelje vissza hozzá es mindkettőjökét tegye örökre boldoggá, — soha sem lépett be többé; védszentje, az ő felfogása szerint, rutul megcsalta őt.

Szerkesztői üzenetek.

T—cs E—e. Hogy valakit a Frinuféle intézetbe felvegyenek, nem szükséges tovaltatni magát. A díjbirkózásról lekésett, a czirkusz mar elment. Különbö próbálja meg Don z r ó s z ismert amatőrbirkózókkal.

Gligor. A kabócák csapjairól irt veres elbeszélést nem közölhetjük. Egy rész elég csinos:

»Mi kék az ég
Mi zöld a pinyt (?) szerk.)
Bennem van öt
Pohár absynt.»

Mi köze az absyntnek a pinytnek?

B. Lajos Derecske. A jogászok öregei szonyuan neki bizdultak. S. Béla, Arzén, K. Béla es a vén Gligor lerakták a másodikat.

KÖZGAZDASÁG.

Kálitragyázási kísérletek cukorréppával kötött talajon.

Eredetes kísérletet végeztek a közelmúltban Hohenheimban.

Ezen kísérlet eredménye első sorban azt bizonyítja, hogy kálitragyával még kötöttebb talajon is sikerrel fokozható a termés.

A 40%-os kálival trágyázott parcella termése jóval felülmúlta a káinios parcelláét.

A hektáronkénti terméstartomány, szemben a trágyázatlan résszel a káinios parcellánál 1315 kg, a 40%-os parcellánál 3420 kg., mely terméstartományok értéke mával lakó Hohenheim a cukorrépa métermázsaja 2 márkával értékesül, 26.3 és 68.4 márká. A trágyázási költség a káinios lakó Stuttgart 20 q. káinios zsákostól 50 márká 50 fillér es a trágya háromszori kiszórása 4.76 márká, összesen 55.26 márká. A 40%-os kálival ped g 6 q. 40%-os káliso lakó Stuttgart 45 márká es kétszeri kiszórása 2.80 márká összesen 47.80 márká. A 40%-os kálisonál tehát 20 márká tisztajövedelem mutatkozik, míg a káiniosnál 28.76 márká a trágyázási költségekből fedezetlen maradt. Nem szabad elfelejteni azonban, hogy azoknál nagy mennyiségben adatolt a kálitragya a mai jövedelmezőségének értent.

Ha mar most tisztában vagyunk azzal, hogy a kálitragyával kötött talajon is jövedelmezően fokozható a termés, még arra is kell kiterjeszteni figyelmünket, hogy vajjon az ily erős kálitragyázásnak milyen a hatása a répa minőségére. Mert több ezirányú kísérlet az utóbbi időben kimutatta, hogy sok esetben a kálitragya nemcsak a cukorrépa termést emeli, hanem minőségét is javítja.

Jelen esetben a 40%-os kálitragya a trágyázatlan termésével szemben a lé cukortartalmát fokozta, míg a káinios kísérlet alig figyelembe vehetően csökkentette. A répa a 40%-os kálitragya mellett alig romlott minőségileg, csak a szerves es szervetlen nem cukor anyagok emelkedtek kismérvben. A káinios már inkább volt káros hatással a répa minőségére, mely főleg a szerves nem cukor tartalom — kevésbbe a szervetlen — emelkedésében mutatkozott. De azért még a legrosszabb esetben is a minőség hanyatlása nem volt valami feltűnően nagy es mindegy tőrhető maradt a tisztasági hanyados es az érték-szám.

Ismeretes dolog, hogy a kálitragya a talaj fizikai tulajdonságait kedvezőtlenül befolyásolja a kálitragya ezen hatását is figyelemmel kísérték a kísérletnél. Minden egyes parcellán egy 20 cm. mély barázdát húztak s a vonóró a Burg-féle dinamóméterrel meg lett mérve. Az eredmény nem felelt meg teljesen a várakozásnak, a trágyázatlan parcellán kisebb volt ugyan a ráfordított (259. 6 kg.), mint a kálival trágyázottakon, de míg a kammitos parcellán 284.4 kg. vonó erő volt szükséges addig a 40%-os kálitragyával ellátottan 295.5 kg. noha azt lehetett gondolni, hogy a 40%-os káli kevésbbe fogja a talajt elrontani, mert kevesebb benne a tisztálantató só.

A kísérlet pénzübeli eredménye világosan feltűnteti a 40%-os kálitragya fölényét a káinios fölött, a tisztajövedelem kisebb kálitragya mennyiségek adagolásánál még kedvezőbben alakult volna.

Budapesti gabonatözsde.

szept. 18.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Búza	kilo	Ar 100 kg.		kilo	100 kilogramm ára	
		frtől	krig		frtől	krig
Tiszavidéki	76	7.20	7.35	80	7.60	7.95
"	77	7.30	7.75	81	7.90	8.05
"	78	7.45	7.90	82	8.10	8.25
Fehérmegyei	79	7.50	8.00	83	8.20	8.35
"	76	7.35	7.65	80	7.75	8.05
"	77	7.45	7.75	81	7.85	8.15
"	78	7.60	7.90	82	8.00	8.30
Pestvidéki	79	7.70	8.00	83	8.10	8.40
"	79	7.10	7.15	80	0.70	0.75
"	76	7.30	7.35	81	0.75	0.80
Bánsági	78	7.45	7.30	82	7.80	8.00
"	79	7.35	7.45	81	0.90	1.00
Bácskai	76	7.40	7.50	80	0.90	1.00
"	77	7.55	7.25	81	1.00	1.10
"	78	0.00	0.00	82	0.00	0.00
"	79	0.00	0.00	83	0.00	0.00
"	79	0.00	0.00	80	0.00	0.00
"	79	0.00	0.00	81	0.00	0.00

	Min. Dekt.-ben	Arkilogram
Rozs elsőrendű új	70-72	6.70 6.85
" másodrendű "	—	6.55 6.65
Árpa elsőrendű új	60-62	5.90 6.10
" égetni való "	62-64	5.60 5.80
" serföldes "	64-66	0.00 0.00
Zab ——— új	39-41	5.35 5.45
Tengeri búza — új	—	5.60 5.85
" más nemű "	—	0.00 0.00
Repce búza —	—	12.75 13.25
Köles	—	5.00 5.30

Sertésvásár.

Köbányai sertéspiacz. szept. 18. Magyar elsőrendű Öreg nehéz (paronkint 400 kg. sulyban) — kr. Közép pntint 300-340 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialat nehéz (paronkint 320 kg. 96-97 kr. Fialat könnyű paronkint 250 kg. sulyban 98-99 krig. Szerbiai: Nehéz pntint 260 kg. sulyban 96-97 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi szept. hó 18. napján volt készlet 39162 darab, szept. 18. felhajtott 965 drb. 1900 szept. 18 én elszállított 975 drb. szept. 18-re maradt 39152 drb.

Nyilt-tér.

A FERENCZ JÓZSEF keserűviz világszerte ismert jó hírnevét kitűnő minőségének köszönheti, minek következtében a földgömb minden részén, még a kisebb helyeken is, most már található és árusítva lesz. **A Ferencz József keserűviz**ből minden rendszeres adag egy boros pohárral reggel éhgyomorrra véve elégséges.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

Gyógyhely Budapest (Budán). Idény április hó 15-től október hó 15 ig. Kiváló gyógyhatással bír. **női bajokban és altesti bántalmakban.** Rendelő orvos dr. POLGAR EML. Egészséges fekvés. — Jutányos lakások. — Jó vendéglő. Villamos-vasuti összeköttetés a fővárossal.

APRÓ HIRDETÉSEK

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ház a Kossuth utcában családi viszonyok folytan jóarányosan eladó, esetleg bérbeadó. — Értekezhetni Kossuth-u. 31. Szvatos.

Ócska vasat a legmagasabb napi árban vesz Klein Jankab Piac-u. 26. a nagytrafik udvarán.

Templomülés a debreczeni Deák-templomban középhajó 3-ik pad, 1. sz. sarok ülés örök áron eladó, vagy a folyó évre 40 frtért bérbé kiadó. — Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Szőlőföld vétel részlettörlesztésre. Közel a városhoz, immunis homokon, mintegy 33 holdnyi területű földvételre társakat keresek. Előjegyezhetni félholdanként is. Szóbeli, vagy írásbeli részletes felvilágosítással szivesen szolgál. **Ut. I. pacárta-u. 49. sz.**

Ügyes rajzoló pár heti munkára kerestetik. Czim a kiadóhivatalban.

Feltűnő olcsó vetőgépek kaphatók: Schlick-féle 15 soros 130 frt, — Umraih-féle 17 soros, 100 frt, Schutleworth-féle 13 soros, 80 frt. **részletfizetésre.** Egy 21 soros Zala Drill 280 frt. Gépek megtekinthetők Piacz-u. 26. Nagyüzede udvarán.

Felvétetik I. első vagy II.-d osztályu gymnasiumi tanuló teljes ellátásra, szerény díjak mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás. 2 utcai szoba garcon lakásnak vagy iroda helyiségnek, esetleg gyermektelen házaspárnak, azonnal kiadó. Bővbb felvilágosítás nyérhető az írt. hitközségi irodájában József kir. herceg utca 26. sz. a.

Aranyéremmel kitüntetett tökéletes
fagymentes kutszivattyak 60 koronától kezdve
díjlatlan felállítással, — egyéb építkezési
vastárgyak házhoz szállítással gyári áron
kaphatók.

A szüreti idenyre pedig
minden külföldinél jobb és olcsóbb
szintén aranyéremmel díjazott, saját
gyártmányu

Borsajtókésszólózuzók
lesznek raktáron a

Debreczeni Vasöntőde és Géplakatosság

Péterfia Hadház-utcai telepén, mely min-
dennemű gazdasági, ipari és háztartási
gépek javítását is legjutányosabban végzi.

309.

Az „István” gőzmalom társulat

GYÁRTMÁNYAINAK ÁRJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott
általános magyar malom-gyűlésen megállapított
s 1887. évi június 1-én életbe lépett eladási,
fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó
egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG ÉS ENGED- MÉNY NÉLKÜL.

Keszpenzfizetes mellett, zsákkal együtt		korona értékben:	100 kiló
A. Asztali dara nagyszemű			28.40
B. Asztali " aprószemű			27.40
0. Királyliszt			27.40
1. Lángliszt kivonat			26.—
2. Elsőrendű zsemlye liszt			24.60
3. Zsemlye liszt			23.40
4. Elsőrendű kenyér liszt			22.80
5. Közép kenyér liszt			21.80
6. Kenyér liszt			20.—
7. Barna kenyér liszt			17.20
8. Takarmány liszt			11.80
11. Finom korpa zsákkal			9.20
	zsák nélkül		8.80
12. Durva korpa zsákkal			8.40
	zsák nélkül		8.—
Csírke buza zsák nélkül			7.60

A zsákok súlytartalma, teljességteljesen tisztá súlynak véve.

A. B. 0—6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70
11. és 12. szám 50

Debreczen, 1900. szept. 18.

Mellékkereset!

Bármely foglalkozása személyek

sok pénzt

kereshetnek költség és rizikó nélkül, ha
egy ügynökséget hajlandók átvenni.

Ajánlatok **F. D. 100.** alatt LEIP-
ZIG-LINDENAU.

A legjobb

szobapadló máz

az oroszlanjegyü

Lechler Linoleum lakk

kapható

DEUTSCH LAJOS és VÁRAY JÓZSEF uraknál.

Meghívás

A Debreczeni Termény és Áruraktár Részvény-Társaság
1900. szeptember hó 30-án, d. e. 10 órakor

A VÁROSHÁZA NAGYTANÁCSTERMÉBEN
tartandó

évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése
2. Határozat hozatal a lefolyt 1899—1900. évi üzleti év zárszáma-
dása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozat-hozatal a nyeresemény felosztása és az osztalék megál-
lapítása tárgyában.
4. A sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás
utján való betöltése.
5. Felügyelő bizottsági 3 rendes és egy póttag választása.
Debreczen, 1900. augusztus 1-én.

Az igazgatóság.

JEGYZET. A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit
a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreczeni első ta-
karékpénztárnál, vagy a debreczeni ipari és keresk. banknál — térítvény és igazoló
jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés
előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

KOVÁCS GYULA vaskereskedő

Piacz-utca, a Bika szálloda mellett,

mint egyedüli elarusító Debreczen és vidékére, ajánlja nagy vá-
lasztékban raktáron levő, elősmert, legjobb minőségű

Eperjesi cserépkályháit,

melyek ez iparágban első rangot foglalnak el és számos első-
rendű kitüntetésben részesültek.

Jutányos árak mellett

a legszolidabb és legpontosabb kivitel biztosítatik.

Egész épületek kályhaberendezését tetemes árendgmény-
nyel vállalom el.

Régi kályhák tisztítását és átrakását a legelőnyösebb árak
mellett eszközöltem.

Kész felállított mintakályhák raktá-
ramon megtekinthetők.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutá-
nyosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.